

URHO KEKKONEN JA POHJOIS-SUOMI

Kekkonen Pohjois-Suomea koskenut ajattelu ja toiminta vuosina 1936–1981

Tutkimusaiheen tausta ja merkitys

Urho Kaleva Kekkonen (1900–1986) oli Suomen tasavallan kahdeksas presidentti. Hän syntyi Pielavedellä mutta asui nuoruusvuotensa Kajaanissa. Kekkonen poliittinen ura alkoi vuonna 1936, jolloin hänet valittiin kansanedustajaksi Maalaisliiton riveistä. Samalla hänestä tuli Kyösti Kallion neljännen hallituksen oikeusministeri. A. K. Cajanderin kolmannessa hallituksessa Kekkonen toimi ennen talvisotaa sisäministerinä. Kekkonen poliittinen ura lähti nousuun toisen maailmansodan jälkeen. Hänestä tuli J. K. Paasikiven hallitusten oikeusministeri ja 1940-luvun lopulla eduskunnan puhemies. Vuosina 1950–1953 ja 1954–1956 Urho Kekkonen toimi yhteensä viiden eri hallituksen pääministerinä. Vuoden 1956 presidentinvaaleissa Kekkonen valittiin Paasikiven seuraajaksi pienimmällä mahdollisella äänten enemmistöllä. Kekkonen toimi presidenttinä viisi kautta aina vuoteen 1981 saakka. Hän on edelleen Suomen pitkäaikaisin presidentti.

Urho Kekkonen poliittinen ura ja presidenttikaudet ajoittuvat Suomen historian suureen murrosvaiheeseen. Talvi- ja jatkosodassa Suomi taisteli itsenäisyydestään ja maksoi siitä kalliin hinnan. Sotien jälkeen maatalousvaltaisesta Suomesta kehittyi muutamassa vuosikymmenessä teollisuuteen ja palveluelinkeinoin hin nojannut hyvinvointiyhteiskunta. Suomalaisen yhteiskunnan rakennemuutos tapahtui hyvin nopeasti. Ihmiset muuttivat työn perässä maalta kaupunkeihin, pohjoisesta etelään ja Suomesta Ruotsiin.

Pohjois-Suomen olosuhteet ovat aina poikenneet eteläisen Suomen oloista. Maan pohjoisosa on ollut etelän näkökulmasta periferiaa, missä kehitys on monessa suhteessa ollut hitaampaa kuin etelässä. Elämisen ehdot ovat olleet niukemmat ja leipä lujassa. Kekkonen aikana Pohjois-Suomi oli suurten mullistusten kourissa. Saksalaisten hävittäjä Lappi oli sotien jälkeen jälleenrakennettava. Kun asumukset oli vihdoin saatu rakennettua ja uusia viljelysmaita raivattua, iski suomalaisen yhteiskunnan suuri rakennemuutos 1960- ja 1970-luvulla erityisen voimakkaasti maatalousvaltaiseen Pohjois-Suomeen. Maatalous ei enää kyennyt työllistämään ja elättämään sotien jälkeen syntyneitä suuria ikäluokkia. Toisaalta teollisuuteenkaan ei syntynyt tarpeeksi korvaavia työpaikkoja. Seurauksena oli laaja työttömyys, joka taas johti maaseutualueiden nopeaan tyhjentymiseen. Siirtolaisuus Ruotsiin oli Pohjois-Suomessa 1960- ja 1970-luvun taitteessa erittäin voimakasta. Kekkonen toimi tasavallan presidenttinä juuri noina suurina murrosvuosina.

Kekkonen siteet Pohjois-Suomeen alkoivat JUHANI SUOMEN mukaan vahvistua 1940-luvulta alkaen. Vuosien 1945, 1948, 1951 ja 1954 eduskuntavaaleissa Kekkonen oli ehdokkaana Kainuussa Oulun vaalipiirissä ja tuli joka kerta valituksi. Konkreettinen side Pohjois-Suomeen oli Kekkonen vuosina 1940–1946 omistama Hinan tila Vuolijoella. Kekkonen alkoi nimenomaan 1950-luvun alkupuolella osoittaa

yhä suurempaa kiinnostusta Pohjois-Suomen talouselämän ja elinkeinojen kohottamiseen. Hän ryhtyi johdonmukaisesti perehtymään aluetta koskeviin tutkimuksiin ja selvityksiin. Useissa puheenvuoroissaan hän alkoi peräänkuuluttaa kansallista kokonaisohjelmaa Pohjois-Suomea varten. Sen keskeisinä aineksina hän näki ennen kaikkea vesivoiman rakentamisen, mineraalivarojen tutkimisen ja hyödyntämisen sekä teollisuuden ohjaamisen voimalaitosten läheisyyteen. Kekkonen luki matkat Kainuun korpimailla tiettemmin taipaleiden takana olivat omiaan lujittamaan hänen mainettaan koko maakunnassa. Kekkosella oli lisäksi apunaan myötäelävä perussympatia Kainuun harmaiden pirttien kansaa kohtaan. Kainuun lisäksi Lappi alkoi kiinnostaa Kekkoa 1950-luvun alkupuolella. Pohjois-Suomen talouselämän kehittämisen suuntaviivat Kekkonen hahmotteli vuonna 1952 ilmestyneessä kirjassaan ”Onko maallamme malttia vaurastua?”. Puolustaessaan myöhemmin kirjassaan esittämiään näkökohtia Kekkonen korosti erityisesti Pohjois-Suomen rakentamisen yhteiskunnallista merkitystä ja siihen liittyvää vastuuta.

Tutkimustilanne

Urho Kekkonen sisäpolitiikkaa on tutkittu varsin vähän. Kekkos-tutkimus onkin keskittynyt lähinnä presidentin vallankäyttöön ja ulkopolitiikkaan. Merkittävin ja laajin Kekkoa käsittelevä tutkimus on professori Juhani Suomen vuosina 1986–2000 ilmestynyt kahdeksanosainen Kekkos-elämäkerta: *Myrjymies, Vonkamies, Kuningastie, Kriisien aika, Presidentti, Taistelu puolueettomuudesta, Liennytyksen akanvirrassa ja Umpentuva latu*. Suomen elämäkertasarja on kattavuudessaan ylittämätön. Hän on lisäksi vuonna 2010 julkaissut elämäkertasarjaan perustuvan yksiosaisen synteesin *Lohen sukua*.

Kekkonen sisäpolitiikkaa ovat Suomen lisäksi tutkineet muiden muassa TIMO J. TUIKKA väitöskirjassaan ”*Kekkonen konstit*”. *Urho Kekkonen historia- ja politiikkakäsitykset teoriasta käytäntöön 1933–1981* sekä LASSE LEHTINEN niin ikään väitöskirjassaan *Aatosta jaloa ja albaista mieltä. Urho Kekkonen ja SDP:n suhteet 1944–1981*. ARI UINO on kunnostautunut Kekkonen nuoruusvuosien ja poliittisen uran alkupuolen selvittäjänä, kun taas SEPPO KERÄNEN on varsin tuoreessa tutkimuksessaan tarkastellut Kekkoa ja työmarkkinapolitiikkaa. HANNU RAUTKALLIO ja KIMMO RENTOLA ovat sen sijaan keskittyneet Kekkonen ulkopolitiikkaan, lähinnä idänsuhteisiin. Heidän tutkimuksensa eivät kuitenkaan ole oman tutkimusaiheeni kannalta kovin keskeisessä asemassa. JUKKA SEPPINEN on käsitellyt Kekkos-tutkimuksissaan erityisesti Kekkonen ulkopolitiikkaa niin itään kuin länteenkin. Hän on julkaissut kuitenkin myös yleisluontoisemman poliittisen elämäkerran *Urho Kekkonen – Suomen johtaja*. TIMO SOIKKANEN on sivunnut Kekkonen aikaa useissa Suomen poliittista historiaa käsittelevissä teoksissaan. Missään edellä mainituista tutkimuksista ei kuitenkaan ole keskitytty nimenomaisesti Kekkonen sisäpolitiikkaan. Varsinaisten Kekkos-tutkimusten lisäksi Kekkonen ajan politiikkaa on käsitelty muiden merkittävien poliitikkojen, kuten Ahti Karjalaisen ja Kerttu Saalastin, elämäkertoissa. Puoluehistoriat ovat lisäksi oma lukunsa.

Kekkonen suhdetta Pohjois-Suomeen ei siis ole aiemmin tutkittu perusteellisesti. Koska Urho Kekkonen epäilemättä oli 1900-luvun jälkipuoliskon merkittävin suomalainen poliitikko, hänen suhtautumistapansa valtakunnan pohjoisiin alueisiin ei ollut niiden kehityksen kannalta suinkaan merkityksetön. Lisäksi pohjoinen Suomi oli Kekkonen vahvaa tukialuetta. Kekkonen elää edelleen monien kansalaisten mielikuvissa vahvana johtajana. Toisaalta hänet muistetaan myös kansanmiehenä, joka ymmärsi ja puolusti pohjoisten syrjäseutujen vähäosaista kansaa. Pohjoisessa Kekkonen hiihti, kalasti, tapasi kansalaisia, rakensi teitä, kestiti valtiovieraita ja vihki tehtaita. Onkin syytä olettaa, että Pohjois-Suomella oli erityinen sija Urho Kekkonen sydämessä.

Tutkimusongelma ja tavoitteet

Tutkimuskohteeni on Urho Kekkonen Pohjois-Suomea koskenut ajattelu ja toiminta. Keskeisellä sijalla on Kekkonen suhtautuminen maan pohjoisiin seutuihin. Kekkonen politiikkaa tarkastellaan siten erityi-

sesti Pohjois-Suomen näkökulmasta. Alueellisesti olen rajannut tutkimukseni käsittämään Pohjois-Suomen eli entisten Oulun ja Lapin läänien alueen. Nykyisistä maakunnista mukana ovat siis Lappi, Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu. Ajallisesti tutkimus rajautuu Kekkonen poliittiseen uraan eli vuosiin 1936–1981. Suhteellisen pitkä aikajänne on mielestäni perusteltu, jotta mahdolliset tutkimusaikana tapahtuneet muutokset Kekkonen suhtautumisessa Pohjois-Suomeen saataisiin esille. Keskityn Kekkonen poliittiseen uraan, koska nimenomaan poliittinen valta mahdollisti vaikuttamisen Pohjois-Suomen asioihin.

Tutkimusaiheen lähtökohtana ei ole maantiede vaan oletamus Pohjois-Suomen erityisestä merkityksestä Urho Kekkoselle. Hypoteesini perusteena viittaen professori Juhani Suomen tutkimuksiin, joissa hän useaan otteeseen mainitsee Kekkonen pitäneen pohjoisen Suomen asiaa esillä. Kekkonen arkistossa taas Pohjois-Suomea käsittelevät asiakirjat muodostavat oman kokonaisuutensa. On huomionarvoista, että Kekkonen on nimenomaan itse tahtonut pitää Pohjois-Suomea koskevan materiaalin erillään muusta talous- tai yhteiskuntapoliittisesta materiaalista. Lisäksi on otettava huomioon se syrjäseutujen ystävän ja tavallisen kansan puolustajan jopa myyttisiin mittasuhteisiin yltävä jälkimaine, joka Kekkosella monien pohjoissuomalaisten keskuudessa nykyisin on. Tutkimuksessani Pohjois-Suomi ei siis ole pelkkä keino-tekoisesti rajattu maantieteellinen alue vaan asiakokonaisuus, jonka parissa Kekkonen poliittisen uransa aikana työskenteli. Kekkonen ja Pohjois-Suomi muodostavat siten selkeän historiallisen ilmiön.

Tutkimukseni keskeisin ongelma koskee Kekkonen ja Pohjois-Suomen välistä suhdetta. Mitä Pohjois-Suomi merkitsi Kekkoselle? Pääongelmaan haen vastauksia osaongelmien kautta. On tärkeää kysyä, miten Kekkonen käytännössä toimi pohjoisen Suomen hyödyksi tai haitaksi. Mitkä olivat hänen toimintansa motiivit? Oliko toiminta pyyteetöntä, vai käyttikö Kekkonen maan pohjoisosia vain valtapoliittikansa välineenä? Lisäksi täytyy selvittää, oliko Pohjois-Suomi jollain tavalla erityisasemassa Kekkonen toiminnassa. Muuttuivatko hänen ajattelunsa ja toimintansa vuosien saatossa? Jos muuttuivat, niin miten? Kekkonen toimintaa tarkasteltaessa on myös otettava huomioon, mitkä tekijät tai ketkä vaikuttivat hänen päätöksiinsä.

Tutkimukseni toinen pääkysymys koskee Kekkonen toiminnan seurauksia. Miten juuri Kekkonen toimet vaikuttivat Pohjois-Suomen taloudelliseen, yhteiskunnalliseen ja henkiseen kehitykseen 1930-luvun loppuun ja 1980-luvun alun välisenä ajanjaksona. Oliko Kekkonen tosiaan sellainen maan isä, jonka ansiosta Kainuun korpikylät saivat tiensä ja pohjoisen pojat ja tytöt leipänsä? Mikä siis oli Kekkonen merkitys Pohjois-Suomelle?

Lähteet ja menetelmät

Kekkonen Pohjois-Suomea koskenutta ajattelua ja toimintaa käsittelevää lähdemateriaalia on olemassa varsin runsaasti. Lisäksi monissa asiakirjoissa Kekkonen Pohjois-Suomeen kohdistunutta toimintaa sivutaan epäsuorasti. Tutkimukseni kannalta lähdeaineiston edustavuutta voi pitää hyvänä, joten uskottavien johtopäätösten tekeminen sen pohjalta on lähtökohtaisesti mahdollista.

Keskeisintä lähdeaineistoa säilytetään Urho Kekkonen arkistossa Orimattilassa. Sieltä löytyvät niin Kekkonen päiväkirjat, vuosikirjat, puheet, kirjeenvaihto kuin talous- ja teollistamispolitiikkaa sivuavat asiakirjat. Erityisesti Pohjois-Suomea käsittelevä järjestetty aineisto on tutkimukseni kannalta merkittävä. Aiemmassa tutkimuksessa tähän materiaaliin on nimittäin kiinnitetty vain vähän huomiota. Pohjois-Suomea koskeva aineisto sisältää esimerkiksi vesivoiman, puunjalostusteollisuuden ja kaivostoiminnan kehittämiseen liittyviä asiakirjoja. Se, kuinka aktiivinen Kekkonen oli pohjoissuomalaisten hankkeiden suhteen, selviää luonnollisesti vasta materiaalin systemaattisen analysoinnin myötä. Myös muuhun sisäpolitiikkaa käsittelevään materiaaliin on syytä kiinnittää huomiota, koska Pohjois-Suomea koskevat hankkeet kytkeytyivät usein valtakunnan tason politiikkaan. Kekkonen päiväkirjat on julkaistu 2000-

luvulla Juhani Suomen toimittamina. Lisäksi Kekkonen kirjalliset julkaisut muodostavat tutkimukseni kannalta tärkeän lähdekokonaisuuden.

Poliittisten puolueiden, eduskunnan ja valtioneuvoston asiakirjat ovat toinen merkittävä lähderyhmä. Puolueilla oli keskeinen osa sisäpolitiikassa ja niiden kautta tärkeitä kysymyksiä nostettiin esille. Tutkimusaiheeni kannalta merkittävin on luonnollisesti Kekkonen oman puolueen eli Maalaisliiton materiaali. Toimihan Kekkonen puolueessa ja sen eduskuntaryhmässä vuodesta 1936 aina vuoteen 1956 saakka. Tärkein yksittäinen lähderyhmä Keskustan ja maaseudun arkistossa ovat eduskuntaryhmän ja puolue-elinten pöytäkirjat. Arkistosta löytyy myös laaja puolueen entisten vaikuttajien haastatteluaineisto. Valtiopäiväasiakirjat ja valtioneuvoston pöytäkirjat ovat niin ikään tärkeä lähdekokonaisuus. Kekkonen oli ministerinä kymmenessä eri hallituksessa kolmella vuosikymmenellä.

Kolmas keskeinen lähderyhmä koostuu Kekkonen ajan merkittävimpien pohjoissuomalaisten vaikuttajien ja poliitikkojen kokoelmista. Esimerkiksi Kustaa Vilkunan, Martti Miettusen, Kaarlo Hillilän, Kerttu Saalastin, Eeli Erkkilän, Erkki Haukipuron, Uuno Hannulan ja Kalle Määtän kokoelmista saattaa hyvinkin löytyä lisävalaistusta Kekkonen ja Pohjois-Suomen suhteisiin. Poliitikkojen persoonalla oli usein suuri vaikutus tehtyihin ratkaisuihin. Oulun ja Lapin läänien maaherrat taas olivat merkittäviä alueellisia vaikuttajia. Kekkonen sihteerinä tämän pääministerikaudella toimineen Ahti Karjalaisen kokoelma Kansallisarkistossa on tutkimukseni kannalta varsin merkittävä.

Ministeriöiden ja virastojen asiakirjojen avulla on mahdollista saada yksityiskohtaista tietoa esimerkiksi Pohjois-Suomen teollistamishankkeista. Tässä suhteessa tutkimukseni kannalta olennaisia ministeriöitä ovat kauppa- ja teollisuusministeriö sekä maa- ja metsätalousministeriö. Koska lääninhallituksilla oli keskeinen osuus esimerkiksi talous- ja elinkeinokysymysten käsittelyssä, ovat Oulun ja Lapin lääninhallitusten arkistojen asiakirjat tarkastelun arvoisia. Pohjois-Suomessa toimineiden yhtiöiden arkistoja lienee tarpeen käydä läpi siltä osin, kuin ne näyttävät sivuavan Kekkonen toimintaa.

Pohjois-Suomen suurimpia sanomalehtiä, kuten Kainuun Sanomia, Kalevaa ja Pohjolan Sanomia, on hyödyllistä tarkastella lähinnä jonkin teollistamishankkeen tai Kekkonen maakuntavierailun ajalta. Kekkonen ja Pohjois-Suomen suhdetta tarkasteltaessa ei sovi unohtaa myöskään valokuvia ja audiovisuaalista materiaalia. Kekkonen ajan poliitikkojen muistelmat puolestaan kuuluvat tutkimukseni lähdekirjallisuuteen. Näistä lienee esimerkkinä syytä mainita muiden muassa Johannes Virolaisen ja Martti Miettusen muistelmat.

Pohjois-Suomen kehitystä ja Kekkonen toimintaa tarkastelen tutkimuksessani kronologisesti. Näin pyrin löytämään Kekkonen toiminnan ja Pohjois-Suomen väliset vaikutussuhteet. Ajallisen tarkastelun avulla on lisäksi tarkoitus tuoda esiin Kekkonen Pohjois-Suomea koskeneen toiminnan ja ajattelun pitkän aikavälin kehityslinjat. Tutkimukseni metodiikassa keskeistä on tarkastella Kekkosta ja Pohjois-Suomea keskuksen ja periferian välisen vuorovaikutussuhteen näkökulmasta. Siitähän Kekkonen, valtionpäämiehen, ja Pohjois-Suomen, valtakunnan syrjäseutujen, välisessä suhteessa pitkälti oli kyse. Kekkonen vaikutti Pohjois-Suomeen, mutta myös Pohjois-Suomi vaikutti Kekkoseen.

Vuorovaikutussuhteen tarkastelun lisäksi vertaileva metodi on tutkimuksessani keskeinen työkalu. Pyrin vertaamaan Kekkonen Pohjois-Suomeen ja maan muihin osiin kohdistunutta toimintaa. Tällä tavoin Pohjois-Suomen mahdollinen erityisasema voidaan todentaa. Vaatiko pohjoinen osakseen erityisiä toimia? Erityisesti on kiinnitettävä huomiota siihen, miten Kekkonen poliitikkona käytti valtaansa suhteessa johonkin valtakunnan osaan. Tutkimuksessa pääpaino onkin nimenomaan Kekkonen politiikassa ja vallankäytössä. Kuitenkin Pohjois-Suomi oli Kekkoselle myös paikka, missä hän rentoutui esimerkiksi hiihtäen tai kalastaen. Tätä Kekkonen toiminnan epävirallisempaa puolta nostan tutkimuksessani esiin mahdollisuuksien mukaan.

Nykytilanne ja tulevaisuus

Aloitin jatkotutkimukseni helmikuussa 2011. Vuosien 2011 ja 2012 aikana kävin läpi tärkeimmät lähdekokonaisuudet ja perehdyin aihetta käsittelevään tutkimuskirjallisuuteen. Olen koonnut aineistoa erityisesti Urho Kekkosen arkistosta (Pohjois-Suomea käsittelevä asiakirja-aineisto, vuosikirjat), Kansallisarkistosta (Ahti Karjalaisen kokoelma) sekä Keskustan ja maaseudun arkistosta (Maalaisliiton eduskuntaryhmän aineisto). Oulussa työskennellessäni olen käynyt systemaattisesti läpi Kekkosen päiväkirjat sekä julkaistut puheet, kirjoitukset ja kirjeet.

Valtiopäiväasiakirjojen ja valtioneuvoston pöytäkirjojen tutkiminen on parhaillaan käynnissä. Sekundääristen lähteiden kanssa onkin vielä tekemistä, sillä esimerkiksi Maalaisliiton puolue-elinten asiakirjat, keskeisten pohjoissuomalaisten vaikuttajien kokoelmat sekä lääninhallitusten arkistot ovat vielä tutkimukseni kannalta neitseellistä maaperää. Perehtyminen näihin on kuitenkin määrää aloittaa vielä tämän kevään aikana. Lisäksi työni kannalta hyvin olennainen, Kekkosen kunnioitettavan laaja kirjeenvaihto odottaa vielä tutkimista Orimattilassa. Käytännön syistä kokoa aineistoa samanaikaisesti eri arkistoista niin Orimattilassa ja Helsingissä kuin Oulussakin. Tutkimukseni kannalta kaikkein keskeisin lähdemateriaali on siis jo pääosin koottu, mutta sekundääristen lähteiden läpikäyminen jatkuu vielä vuoden 2013 aikana.

Väitöskirjan kirjoittamisen aloitin loppuvuodesta 2012. Maaliskuun alkuun tultaessa tekstiä on vähin erin kertynyt kolmisenkymmentä sivua. Lähdeaineiston kokoamisen keskeneräisyys on omalta osaltaan hidastanut kirjoitustyötä. Prosessin jälkipuoliskolla suurin ponnistus tulee olemaan aineiston analyysi ja tutkimustulosten saattaminen sekä sisällöltään että muodoltaan moitteettomaksi tekstiksi. Kunhan aineisto saadaan kokonaisuudessaan kerättyä, on koko väitöskirjaan varattavissa oleva työpanos mahdollista kohdistaa itse kirjoitustyöhön. Täysipäiväinen kirjoitusvaihe ajoittunee loppuvuoteen 2013 ja vuoden 2014 ensimmäiselle puoliskolle.

Tutkimusaiheeseen liittyvien artikkelien työstäminen on kuluneen talven aikana toisaalta monipuolistanut työnkuvaa ja toisaalta vienyt työtä eteenpäin. Vastikään olen laatinut artikkelin Pohjois-Suomen perifeerisyydestä Kekkosen talous- ja yhteiskuntapolitisessa ajattelussa. Artikkelin Kekkosen osuudesta Pohjois-Suomen vesivoimarakentamisesta on puolestaan parhaillaan työstettävänä. Varsinaisen väitöskirjatyön ohessa on vastaisuudessaakin tarkoitus hiljaksen laatia julkaisuja tutkimuksen aihepiiristä.

Olen työstänyt väitöskirjaani ajoittain päätoimisesti, ajoittain sivutoimisesti. Vuoden 2012 lopulla Historian oppiaine myönsi hankkeelleni 2,5 kuukauden rahoituksen. Apurahakauden aikana keskeisimmät lähdekokonaisuudet käytiin loppuun, väitöskirjan kirjoitustyö aloitettiin ja valmisteltiin esitelmä Oulun yliopiston Keskus ja periferia muuttuvassa maailmassa -symposiumiin. Koska muita apurahoja ei työlleni tähän mennessä ole siunaantunut, olen rahoittanut työskentelyn pääosin sekalaisilla työtehtävillä ja opintotuella. Karkeasti arvioiden olen pystynyt käyttämään itse väitöskirjatyöhön kahdessa vuodessa 14–15 kuukautta. Eri rahastoista ja säätiöistä olen hakenut aktiivisesti rahoitusta, ja muutamia hakemuksia on parhaillaankin käsiteltävänä. Aika näyttää, onnistunko hankkimaan työlleni vakaan rahoituksen vaan viedäänkö projekti keinotellen loppuun asti. Pääasia on kuitenkin, kuten olen itselleni jatkuvasti vakuutellut, että työ etenee tasaisesti taloudellisista rajoitteista huolimatta.

Aloitellessani väitöskirjaprojektia kaksi vuotta sitten lupasin itselleni sen toteuttamiseen aikaa noin neljä vuotta. Ajatuksena on siis koko tähänastisen työskentelyn ajan ollut, että työ valmistuisi vuoden 2015 alkupuoliskolla. Kun kaksi vuotta varatusta ajasta on kulunut ja toiset kaksi vielä edessä, on puolivälitarkastelun aika. Hetki katsoa, mitä on tehty ja ennen kaikkea, mitä vielä on tekemättä. Viimeksi mainitun tarkastelu erityisesti vaikuttaa myös tulevaan aikatauluun. Lienee siis syytä myös vakavasti arvioida, missä määrin prosessin alkuaikoina asetettu aikataulutavoite on pitänyt ja onko työn saattaminen loppuun parissa vuodessa ylipäänsä realistista saati järkevää.

Tekemättömän työn määrän arvioiminen on vaikeaa, jossain määrin jopa vaarallista. Vaikeaksi sen tekee työn eteneminen samanaikaisesti usealla raiteella, vaaralliseksi mahdollisuus itsensä tuudittamisesta ylioptimistisiin kuvitelmiin. Uhkarohkeasti olen kuitenkin laskeskellut, että kolmannes kokonaistyömäärästä voisi hyvinkin olla jo tehtynä. Näin pitääkin olla, mikäli minkäänlaisia haaveita työn valmistumisesta alkuperäisessä aikataulussa vielä elättelee. Realistisesti sanottuna alkuperäinen tavoitteeni projektin toteuttamisesta neljässä vuodessa on vielä teoreettisesti ja poikkeuksellisen ahkeralla työllä mahdollisen rajoissa. Tosiasia kuitenkin on, että mitä kauemmin työstän väitöskirjaa nykymallilla, sitä kauemmas tulevaisuuteen väittelypäivä karkaa. Tämän myöntäen ja tiedostaen totean vain, että työ valmistuu aikaan. Kiriä voi, mutta kiirehtiä ei tarvitse.

Tulevan aikataulun suhteen koetan asetella sanani harkiten. Tämä kevät lienee vielä aineiston kokoamisen ja kirjoittamisen suhteen sekatyövaihetta, mutta kesällä tai toivottavasti viimeistään syksyllä pääsen jo keskittymään kokonaan kirjoittamiseen. Vuoden päivät kun analysoisin ja kirjoittaisin, niin eiköhän tulostakin jo syntyisi. Ainakin olisin monin verroin viisaampi arvioimaan, milloin työ mahtaakaan valmistua.